

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/142/2022
Identifikačné číslo spisu: 4114218571
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4114218571.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. U. O., A. M. XX, A., zastúpeného JUDr. Milanom Ficekom, advokátom s.r.o., so sídlom Bratislava, Žilinská 14, IČO: 47 232 757, proti žalovanej P. C., P. D. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Adrianou Pukaj Kerestešovou, Štefánikova tr. 30, Nitra, o zaplatenie 14 584,50 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14C/410/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. novembra 2021 sp. zn. 8Co/221/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. mája 2019 č. k. 14C/410/2015-129 (druhým v poradí) žalobu opätovne zamietol a žalovanej priznal proti žalobcovi (nárok na) náhradu trov konania celého v rozsahu 100%.

1.1. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca a Ing. V. O. ako veriteľ, uzatvorili dňa 25.3.2000 písomnú zmluvu o pôžičke, podľa ktorej veriteľ poskytol žalobcovi v hotovosti pôžičku vo výške 500 000 Sk (16 597 eur) s dojednaným úrokom 6 % ročne. Splatnosť pôžičky bola 10 rokov od podpisu zmluvy. V dolnej časti zmluvy je rukou písaná poznámka „dlh vo výške 29 169 eur vysporiadaný dňa 10.11.2012“ a podpis veriteľa. Žalobca a žalovaná uzatvorili manželstvo dňa 6.6.1998; toto bolo právoplatne rozvedené dňa 18.6.2017. K dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len BSM) nedošlo, preto žalobca podal návrh na vyporiadanie. Konanie bolo vedené pod. sp. zn. 15C/101/2008 a bolo právoplatne skončené dňa 06.2.2014 rozsudkom Krajského súdu Nitra ako odvolacieho súdu zo dňa 6. februára 2014, č. k. 9Co/74/2013-375. Odvolací súd svojím zmeňujúcim rozhodnutím vyporiadal BSM sporových strán a vo vzťahu k dlhu voči Ing. V. O. vo výške 16 597 eur (500.000 Sk) so 6%-ným úrokom rozhodol tak, že dlh preberajú bývalí manželia v rovnakom pomere, pričom neprihliadol na novú žalobcom tvrdenú skutočnosť, že dlh

uhradil. Žalobca a Ing. O. v predmetnom konaní tvrdili, že k vzájomnému vyporiadaniu došlo tak, že žalobca sa vzdal svojho nároku na pozemkoch, ktoré darovala matka Ing. Q. O.. Keďže k vyrovnaní dlhu došlo iným spôsobom ako finančným plnením, odvolací súd nemohol posudzovať, či došlo k platnému splneniu záväzku, pretože by posudzoval vzťah medzi dlžníkom a veriteľom. V konaní o vyporiadanie BSM pred odvolacím súdom svedok Ing. V. O. potvrdil, že žalobcovi požičal 500 000 Sk, ktorá bola splatená tak, že matka mu darovala nehnuteľnosť, kde by mal podiel žalobca. Vzájomné vyporiadanie z titulu zmluvy o pôžičke potvrdili na spodnom roku zmluvy o pôžičke. Nepočítal hodnotu nehnuteľnosti a nechcel vymáhať pohľadávku od žalovanej, preto sa s bratom takto vyrovnali.

1.2. Prvoinštančný súd tiež konštatoval, že žalobca si v konaní uplatňuje voči žalovanej regresný nárok tvrdiac, že ako solidárny dlžník vyporiadal spoločný dlh strán sporu (vzniknutý počas manželstva) voči veriteľovi. Viazaný právnym názorom odvolacieho súdu o pasívnej solidarite žalobcu a žalovanej ako dlžníkov preto skúmal, či došlo k splneniu dlhu žalobcom ako dlžníkom veriteľovi Ing. Q. O. a k vzniku následného regresu voči ďalšiemu solidárnemu dlžníkovi (žalovanej), pričom medzi stranami bola práve táto skutočnosť sporná. Podľa súdu spoločný dlh strán sporu vyplýval zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi žalobcom a veriteľom Ing. V. O. dňa 25.3.2000, podľa ktorej mala byť poskytnutá pôžička 500.000 Sk /16 597 eur žalobcovi/ so 6 % ročným úrokom, keď v konaní nebol preukázaný zánik pohľadávky plnením rovnakého druhu, peniazmi, čo žalobca ani netvrdil; uvádzal, že dlh vysporiadal započítaním vzájomných pohľadávok medzi ním a veriteľom. Splnenie záväzku jedným z dlžníkov spôsobuje voči veriteľovi zánik záväzkov ostatných spoludlžníkov. K vzniku rozvrhového regresu môže dôjsť aj v prípade, že dlh zanikne započítaním vzájomných pohľadávok veriteľa a jedného zo solidárnych dlžníkov. Právo následného postihu prislúcha každému solidárnemu dlžníkovi, nezávisí od toho, či tento dlžník plnil dobrovoľne alebo na základe núteného výkonu rozhodnutia, alebo či dlh zanikol započítaním jeho pohľadávky vo vzťahu k veriteľovi. Takýto dlžník je oprávnený požadovať od ostatných dlžníkov náhradu za plnenie, ktoré za nich poskytol veriteľovi. Rozhodujúci je rozsah, v akom sám skutočne plnil, nie výška zaniknutej pohľadávky veriteľa.

1.3. Skutkové tvrdenia žalobcu o zániku dlhu započítaním vzájomných pohľadávok boli ale podľa súdu prvej inštancie v rozpore s vykonaným dokazovaním. Žalobca v konaní tvrdil, že došlo k započítaniu pohľadávky veriteľa zo spornej pôžičky a pohľadávky, ktorá mu vznikla z darovacej zmluvy uzatvorenej medzi veriteľom ako darcom a obdarovaným ("my sme sa dohodli tak, že on dostal od mamy darom pozemky a ja keďže som mu bol dlžný z tejto pôžičky 30 000 eur vrátane úrokov, tak som sa s ním dohodol, že keďže to dostal darom od matky, nemusí darovať mne podiel na pozemku, ale sumu 30 000 eur a že si to vzájomne započítame"). V konaní o vyporiadanie BSM ale uvádzal, že k vyrovnaní dlhu došlo vzdaním sa jeho nároku na pozemok darovaný matkou veriteľovi. Poukazujúc na § 580 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého započítať možno vzájomné existujúce pohľadávky rovnakého druhu, ktoré sú platné a splatné, teda len medzi pohľadávkami, ktorých predmetom je rovnaké plnenie, napr. peňažné prvoinštančný súd uzavrel, že nemožno započítať pohľadávku, ktorej obsahom je peňažné plnenie s nepeňažnou pohľadávkou, preto nemohlo dôjsť k započítaniu peňažnej pohľadávky titulom pôžičky a "pohľadávky" vzniknutej vzdaním sa nároku na pozemok (tvrdené v konaní o vyporiadani BSM). V predmetnom spore ale žalobca tvrdil, že mu vznikla pohľadávka titulom darovacej zmluvy, keď mu brat - veriteľ daroval 30 000 eur ako vyrovnanie za nárok na darovanom pozemku a túto pohľadávku započítal s pohľadávkou veriteľa. V danom prípade by išlo o peňažné pohľadávky, teda pohľadávky rovnakého druhu, avšak žalobca nepreukázal existenciu takejto pohľadávky. V zmysle § 628 Občianskeho zákonníka musí byť darovacia zmluva písomná, ak sa darovaná hnutelná vec (t. j. aj peniaze) neodovzdáva a nepreberá pri darovaní (pri hnutelných veciach môže dôjsť k vzniku darovacej zmluvy aj reálnym odovzdaním a prijatím predmetu daru - reálna darovacia zmluva; pri tomto darovaní vznik pomeru a zánik splnením spadá do jedného okamihu, t. j. pohľadávka z darovania vzniká a zaniká momentom darovania). Podľa súdu potom žalobca nepreukázal uzatvorenie darovacej zmluvy o darovaní finančnej čiastky 30 000 eur, keďže jeho tvrdenie je v rozpore s výpoveďou veriteľa v konaní o BSM (ktorý žiadnu darovacia zmluvu neuvádzal). Nie je zrejmé ani to, akým spôsobom bola stanovená cena za podiel žalobcu na darovanej nehnuteľnosti veriteľovi (bratovi žalobcu), ktorá sa mala premietnuť do darovaných finančných prostriedkov žalobcovi. Z dôkazu predloženého žalovanou pritom vyplýva, že hodnota ornej pôdy v k. ú. P. D. je 0,4819 eura za m², čo na výmeru darovanej nehnuteľnosti matkou veriteľovi 3945 m² predstavuje hodnotu 1 901 eura za celú nehnuteľnosť, na podiel žalobcu by to pripadalo 475,25 eura. Žalobca si tak uplatňuje regresnú náhradu 14 584,50 eura voči žalovanej na

základe toho, že sa "vzdal" podielu na pozemku, resp. započítal si pohľadávku odvodenú z tohto podielu, v hodnote cca 500 eur. Žalobca nepredložil žiaden nový dôkaz (okrem návrhu na výsluch svedka, na ktorom potom netrval) na preukázanie uplatneného nároku, preto súd dospel k záveru, že nepreukázal zánik dlhu splnením (resp. započítaním) a následne vznik regresného nároku voči žalovanej ako solidárnemu dlžníkovi, preto nebol aktívne vecne legitimovaný v konaní.

1.4. Podľa súdu prvej inštancie i v prípade preukázania splnenia celého dlhu veriteľovi, by bolo priznanie požadovaného nároku (čo do jeho základu, bez posudzovania uplatnenej výšky) v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Obč. zákonníka), keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobkyňa sa o dlhu dozvedela až v priebehu konania o vyporiadanie BSM, dlh po celý čas popierala, považovala ho za fiktívny. Tvrdené plnenie žalobcu v rozsahu celého dlhu v čase, keď žalovaná namietala pohľadávku veriteľa a následné uplatnenie rozvrhového postihu voči nej jej znemožnilo uplatniť námietky (najmä týkajúcej sa vzniku a výšky dlhu). Okrem toho, veriteľ od nej zaplatenie dlhu nepožadoval a ani nechcel vymáhať, a preto, ako sám uviedol, sa so žalobcom vyrovnali iným spôsobom. Žalobca však uvádzal, že dlh vyporiadal. Neprehliadnuteľným zostal i nepomer medzi uplatňovanou sumou a sumou podielu na darovanej nehnuteľnosti, ktorého sa mal žalobca vzdať.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcu potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2.1. V odôvodnení uviedol, že podrobne preskúmal všetky námietky, ktoré boli v odvolaní žalobcom vznesené, pričom sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. A keďže ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci, osvojil si dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na tieto v zmysle § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

2.2. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodal, že žalobca v odvolaní tvrdil, že sporný dlh vysporiadal, teda splnil veriteľovi v priebehu konania o vyporiadanie BSM, v ktorom bola aj potvrdená existencia dlhu a dlh zanikol započítaním jeho pohľadávky na náhradu spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti oproti pohľadávke veriteľa zo spornej pôžičky. V posudzovanej veci pritom žalovaná poprela tvrdenie žalobcu o existenciu pôžičky tvrdiac, že sa o nej dozvedela až v konaní o vyporiadanie BSM a tiež poprela jej vyporiadanie spôsobom uvádzaným žalobcom. Vychádzajúc zo skutočnosti, že v konaní o vyporiadanie BSM strán sporu žalovaná neunesla bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, keďže súd v uvedenom konaní pôžičku zahrnul do BSM, je možné súhlasiť s odvolateľom, že existencia pôžičky bola preukázaná. Žalovaná v predmetnom spore popierala i spôsob zániku pôžičky započítaním, ktorý zánik tvrdil žalobca, preto ho zaťažovala povinnosť toto tvrdenie preukázať.

2.3. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nepreukázanie zániku pohľadávky splnením započítaním pohľadávok rovnakého druhu a pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom, teda nepreukázania existencie uzatvorenia darovacej zmluvy týkajúcej sa darovanie finančnej čiastky 30 000 eur, pohľadávky brata. V sporových konaniach pritom dominuje prejednávaci princíp a princíp kontradiktórnosti, ktorého cieľom je riešiť a rozhodnúť existujúci spor medzi stranami sporu, ktorí stoja proti sebe v postavení žalobcu a žalovaného. Každý z nich je povinný tvrdiť určité skutočnosti a navrhovať pre ne dôkazy. Miera, akou si sporové strany splnia svoju povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť predurčuje skutkový záver súdu, ktorý mu slúži ako základ pre právne posúdenie uplatňovaného nároku. Započítanie je jedným zo spôsobov zániku práva z občianskoprávneho vzťahu. Predpoklady zániku pohľadávok započítaním sú: vzájomnosť pohľadávok (zásadne musí ísť o dva existujúce záväzky medzi rovnakými subjektami, kde veriteľ jednej pohľadávky je zároveň dlžníkom druhej a naopak), rovnaký druh plnenia (ten je splnený, ak ide o pohľadávky peňažné), spôsobilosť pohľadávok k započítaniu (nejde o pohľadávky, ktorých započítanie je vylúčené zákonom alebo dohodou strán) a právny úkon smerujúci k započítaniu (jednostranný alebo dvojstranný). V danej veci bolo právne významné zistenie, či žalobca splnil dlh veriteľovi započítaním. Odvolací súd sa po prejednaní veci stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno ohľadne veriteľom započítavanej pohľadávky. Jeho tvrdenia boli rozporné, keď v konaní o vyporiadanie BSM uvádzal, že k vyrovnaniu dlhu došlo započítaním spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti tak, že sa tohto nároku vzdal, čo potvrdzoval aj veriteľ vypočítaný ako svedok, pričom v tomto konaní tvrdil, že došlo k započítaniu pohľadávky veriteľa titulom pôžičky a pohľadávky žalobcu

vyplývajúcej z darovacej zmluvy uzatvorenej medzi ním, ako veriteľom a bratom, ako dlžníkom za výplatu spoluvlastníckeho podielu žalobcu. Žalobca nepreukázal uzatvorenie darovacej zmluvy, netvrdil a nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie tejto podstatnej skutočnosti. Aj okolnosti danej veci, najmä hodnota darovanej nehnuteľnosti, ktorá mala byť predmetom daru, nie je presvedčivá; je nelogické a krajne nepravdepodobné, aby si žalobca s bratom úplne započítali pohľadávky, teda aj nad rozsah, v ktorom sa vzájomne kryli. Ani tvrdeniu žalobcu uvádzanom v odvolaní, že pohľadávka zanikla započítaním nie je možno priznať právnu relevanciu, pretože ako správne uviedol aj súd prvej inštancie, započítať možno len pohľadávky rovnakého druhu, preto započítanie peňažnej pohľadávky veriteľa a nepeňažnej pohľadávky žalobcu za vzdanie sa nároku na pozemok je neprípustné.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3.1. Žalobca v rámci použitého dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia koncipoval nasledujúcu právnu otázku: „Či sa môžu zmluvné strany dohodnúť na započítaní vzájomných pohľadávok rôzneho druhu a docieľiť tak zánik týchto vzájomných, druhovo odlišných, pohľadávok.“. Vyriešenie tejto otázky má podľa dovolateľa priamy dopad na výsledok tohto konania, a to s poukazom na to, že odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, vychádzali pri vyhodnotení tvrdeného zániku záväzku započítaním z toho, že tento nebol v konaní žalobcom preukázaný, pretože sa nemalo jednáť o pohľadávky rovnakého druhu (tzn. dve peňažné pohľadávky). Pritom pre výsledok tohto konania bolo priamo rozhodujúce vyriešenie primárne dvoch otázok, a to: - existencia pôžičky (ktorú odvolací súd mal v zmysle bodu 9 napadnutého rozsudku za preukázanú) a - vysporiadanie - zánik záväzku z pôžičky započítaním (kde podľa názoru odvolacieho súdu žalobca nemal uniesť dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia). Zánik záväzku, jeho vysporiadanie, bolo pritom nepochybne preukázané predložením listinného dôkazného prostriedku - prehlásenia zo dňa 2.6.2014.

3.2. Žalobca navrhol dovolaciemu súdu zrušiť rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu zdôraznila, že zodpovedanie dovolacej otázky, na ktorej žalobca postavil prípustnosť dovolania, je pre rozhodovanú vec nepodstatné, keďže sám žalobca v rozhodovanej veci nikdy netvrdil, že by na základe ním tvrdenej ústnej dohody o započítaní z novembra 2012 započítal dohodou s veriteľom pohľadávky rôzneho druhu. Dovolaciemu súdu potom navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť, resp. eventuálne zamietnuť ako nedôvodné a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie

konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Z dovolania (bod 3.1) vyplýva vyvodzovanie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v rámci ktorého žalobca koncipoval právnu otázku: „Či sa môžu zmluvné strany dohodnúť na započítaní vzájomných pohľadávok rôzneho druhu a docieľiť tak zánik týchto vzájomných, druhovo odlišných, pohľadávok.“. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešenie ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) odvolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešenie ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3Cdo/214/2018).

11. Žalobcom nastolenú otázku nebolo možné považovať za relevantnú pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ktorej vecnému prejednaniu bránilo nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že táto otázka položená dovolaním, nebola otázkou riešenou, ani otázkou od ktorej by rozhodnutie (či už odvolacieho alebo aj prvoinštančného súdu) v rozhodnom záviselo, rovnako ani žiadna zo sporových strán potrebu riešenia konkrétne touto otázkou nastoleného problému v konaní neprezentovala. Výplýva to nielen z dôvodov rozhodnutí nižších súdov (pozri body 1 a 3) ale aj z opravných prostriedkov žalobcu (t. j. porovnaním obsahu odvolania s dovolaním žalobcu). I v danom prípade platí, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

12. Dovolací súd v súvislosti s uvedeným zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

13. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak

sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

14. Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

15. Dovolací súd tak konštatuje, že dovolanie žalobcu uplatnené podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebolo odôvodnené prípustným dôvodom a preto ho podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

16. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.